

Практичне заняття № 4

Тема: Неправильні положення та аномалії розвитку жіночих статевих органів

Актуальність теми

Аномалії розвитку статевих органів зустрічаються все частіше. Це зумовлено впливом несприятливих екологічних факторів, нераціональним вживанням лікарських засобів, шкідливими звичками (вживання наркотиків, алкоголізм). Інфекційні захворювання та інтоксикації під час вагітності, ендокринні захворювання також сприяють виникненню цих аномалій.

Ембріони особливо чутливі до несприятливих впливів у перші 12 тижнів вагітності. Тому вагітну треба взяти на облік у термін до 12 тижнів. Її слід ретельно обстежити. У разі необхідності подружжя направляють на обстеження в медико-генетичний центр. При вивченні даної патології фельдшер повинен зрозуміти наскільки важливо правильно вести вагітність, щоб уникнути аномалій розвитку статевих органів.

Навчальні цілі

Студент повинен знати:

- класифікацію та причини аномалій розвитку жіночих статевих органів;
- зарощення дівочої плівки і піхви, подвоєння матки: клінічні прояви, діагностика, принципи лікування;
- генітальний інфантилізм;
- неправильне положення матки, класифікація, причини.

Студент повинен вміти:

- проводити гінекологічне обстеження пацієнток за допомогою дзеркал, бімануального обстеження;
- проводити підготовку жінки до УЗО.

Виховні цілі

Формувати навички спілкування з гінекологічними хворими, професійної відповідальності за правильність та своєчасність виконання обов'язків фельдшера під час обстеження жінки.

Розвивати в особистості студента таких якостей як милосердя і гуманізм, чуйність, довіра, повага. Сформувати професійну орієнтацію, установку за своєчасність надання допомоги при нетипових ситуаціях, розвивати елементи клінічного мислення.

Формування професійних навичок і вмінь Алгоритм виконання практичної навички

Огляд шийки матки у дзеркалах

Необхідний інструментарій: Дзеркала Куско або Сімпса, стерильні рукавички.

Положення хворої: гінекологічне обстеження проводять на гінекологічному кріслі. Жінка лежить на спині з напівзігнутими в колінних та кульшових суглобах ногами.

Підготовка хворої: спорожнити сечовий міхур та пряму кишку, при необхідності зробити очисну клізму.

Послідовність дій: огляд шийки матки за допомогою двостулкового дзеркала:

- одягають стерильні рукавички;
- великим та вказівним пальцями лівої руки розводять великі статеві губи у нижній третині;

- вводять дзеркало у вагіну, розміщуючи зімкнуті стулки паралельно до статевої щілини;
- після введення дзеркало повертають на 90 градусів вниз і розкривають стулки так, щоб вагінальна частина шийки містилася між стулками;
- при необхідності дзеркало фіксують за допомогою замка;
- після огляду шийки матки чи виконання необхідних процедур стулки закривають і дзеркало виводять з піхви.

Огляд шийки матки за допомогою ложкоподібних дзеркал:

- великим та вказівним пальцями лівої руки розводять статеві губи;
- правою рукою дзеркало вводять у піхву, повернувши його косо відносно статевої щілини;
- дзеркало розміщують на задній стінці піхви, злегка натискаючи на промежину;
- паралельно введеному дзеркалу вводять плоске передне дзеркало (підйімач) і піднімають передню стінку вагіни;
- після огляду дзеркала виводять з піхви у зворотному порядку: спочатку підйімач, потім дзеркало.

Алгоритм виконання практичної навички

Проведення бімануального дослідження

Положення хворої: - хвора лягає на гінекологічне крісло (перед дослідженням жінка повинна спорожнити сечовий міхур та пряму кишку);

- провести туалет зовнішніх статевих органів;

Послідовність дій: - великим та вказівним пальцями лівої руки розводять малі та великі статеві губи;

- праву руку складають таким способом: безіменний палець та мізинець притиснуті до долоні, вказівний та середній - складені до купи та випростані, великий - відігнутий під прямим кутом до долоні. Середній та вказівний пальці правої руки вводять у піхву. Безіменний та мізинний пальці впираються в промежину, а великий - відхилений до лобка;
- пальці розміщують у передньому склепінні, шийку матки відтискають назад;
- зовнішньою рукою обережно натискають на передню черевну стінку в напрямку до пальців, що введені у вагіну. Якщо матка розміщена у положенні anteversio-anteflexio, вона буде знаходитись між пальцями зовнішньої та внутрішньої рук;
- пальці внутрішньої та зовнішньої рук переміщують праворуч від матки. Пальпують праві придатки;
- пальці внутрішньої та зовнішньої рук переміщують ліворуч від матки. Пальпують ліві придатки.
- пальці правої руки виводять з вагіни.

Алгоритм виконання практичної навички

Підготовка пацієнтки до ультразвукового дослідження

Обладнання:

Кушетка, пелюшка, вазелін, ватні кульки, корнцанг, рідина для пиття, ультразвуковий апарат.

Підготовка пацієнтки і всього необхідного до проведення процедури:

1. Привітатися з пацієнткою.
2. Назвати себе.
3. Запитати, як звертатися до неї.
4. Пояснити доцільність проведення маніпуляції.
5. Отримати згоду на проведення маніпуляції.
6. Виконати очисну клізму.
7. Запропонувати випити не менше ніж 1 л рідини.
8. Запропонувати лягти на кушетку, на пелюшку, оголити живіт.
9. Змастити поверхню живота вазеліном, використовуючи ватну кульку та корнцанг.
10. Увімкнути апарат, переконавшись у його справності.

Дезінфекція обладнання:

1. Ватні кульки, корнцанг покласти у дезінфікуючий розчин.
2. Пелюшку покласти у мішок з брудною білизною.
3. Кушетку та датчик протерти дезінфікуючим розчином

Тести для самоконтролю

1. Яка частота аномалій розвитку статевих органів?
 - A. 5%
 - B. 2,5%
 - C. 10%
 - D. 15%
 - E. 1%
2. Які особливості дитячої матки?
 - A. Нормальні розміри шийки і тіла матки
 - B. Довга шийка, коротке тіло
 - C. Коротка шийка, довге тіло
 - D. Коротке тіло і шийка
 - E. Тіло матки по відношенню до шийки розташоване під гострим кутом
4. Які особливості гіпопластичної матки?
 - A. Довга шийка і коротке тіло
 - B. Коротка шийка і довге тіло
 - C. Нормальні розміри тіла і шийки
 - D. Довга шийка і тіло матки
 - E. Тіло матки по відношенню до шийки знаходиться під гострим кутом
4. Аплазія піхви – це...
 - A. Відсутність піхви
 - B. порушення прохідності
 - C. Опущення
 - D. Подвоєння
 - E. Неправильне положення
5. Гінатрезія піхви – це...
 - A. Відсутність піхви
 - B. порушення прохідності
 - C. Опущення
 - D. Подвоєння
 - E. Неправильне положення
6. Як називається накопичення крові в матці?
 - A. Гематокольпос
 - B. Гематометра

- C. Гематосальпінкс
 - D. Гематома
 - E. Гемангіома
7. Як називається накопичення крові в піхві?
- A. Гематокольпос
 - B. Гематометра
 - C. Гематосальпінкс
 - D. Гематома
 - E. Гемангіома
8. Яке лікування гінатрезії дівочої пліви?
- A. Хірургічне
 - B. Спринцювання
 - C. Пункції
 - D. Медикаментозне лікування
 - E. Ванночки
9. Чому виникає склерокістоз яєчників?
- A. Запалення додатків
 - B. Порушення синтезу естрогенів
 - C. Порушення синтезу прогестерону
 - D. Порушення синтезу пролактину
 - E. Порушення синтезу фолікулостимулюючого гормону
10. Яке нормальне співвідношення між тілом і шийкою матки?
- A. Під гострим кутом відкритим дозад
 - B. Під тупим кутом відкритим допереду
 - C. Під гострим кутом
 - D. Не утворюється кут
11. Антепозиція матки – це
- A. Зміщення матки дозад
 - B. Зміщення матки допереду
 - C. Зміщення матки вправо
 - D. Зміщення матки вліво
 - E. Зміщення матки донизу
12. Як називається нахил матки допереду?
- A. retroflexio
 - B. anteflexio
 - C. lateroflexio dextra
 - D. lateroflexio sinistra
13. При проведенні профогляду у жінки 22 роки, встановлено наявність вузької піхви, маленької матки, довгих звивистих труб. Ваш діагноз.
- A. Гермафродитизм
 - B. Аплазія
 - C. Генітальний інфантилізм
 - D. Склерокістоз яєчників
 - E. Дисгенезія гонад
14. На ФАП зернула мама з 13-річною дівчинкою. Після ретельного обстеження діагностована атрезія дівочої пліви. Яке лікування проводять?
- A. Гормональна терапія
 - B. Повторний огляд через 6 місяців
 - C. Хірургічний розтин пліви
 - D. Симптоматична терапія
 - E. Введення пессаріїв

15. При профогляді у жінки 28 років виявлено опущення матки. Вкажіть раціональний метод лікування.

- A. Гормональна терапія
- B. Пластична операція
- C. Гінекологічний масаж
- D. Екстирпація матки
- E. Повторний огляд через 6 місяців

Література

- *Грищенко В.І., Щербини М.О.* Гінекологія: підручник. - К.: Медицина, 2007.
- *Мороз Л.О.* Гінекологія: підручник. - К.: Здоров'я, 2002.
- *Назарова І.Б., Пісарев А.А., Михайлов О.В.* Медсестринство в гінекології: навч. посіб. - К.: Медицина, 2010.
- *Степанківська О.В., Щербина М.О.* Гінекологія: підручник. - К.: Здоров'я, 2010.
- *Хміль С.В.* Гінекологія: підручник. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2006.
- *Хохліч Т.І.* Практикум з гінекології. - К.: Здоров'я, 2000.